

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาและตรวจสอบรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ซึ่งแบ่งการดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ประกอบด้วย

1.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในโรงเรียนเอกชน

1.2 พัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในโรงเรียนเอกชนโดยการสังเคราะห์ข้อบ่งชี้การบริหารงานวิชาการ ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการและกระบวนการบริหารงานวิชาการ

ระยะที่ 2 การตรวจสอบรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ประกอบด้วย

2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร

1.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในโรงเรียนเอกชน โดยการศึกษารายละเอียดประกอบของรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผล ซึ่งประกอบด้วย ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ กระบวนการบริหารงานวิชาการ และปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร

1.2 พัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในโรงเรียนเอกชน โดยการสังเคราะห์ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ และกระบวนการบริหารงานวิชาการ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1.2.1 กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหาที่ได้จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในข้อ 1.1 มาเป็นรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน ซึ่งองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในโรงเรียนเอกชน ประกอบด้วย

1.2.1.1 ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย

- (1) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
- (2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- (3) สื่อการเรียนการสอน
- (4) การวัดผลและประเมินผลการศึกษา
- (5) การนิเทศการศึกษา
- (6) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
- (7) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
- (8) การวิจัยและการพัฒนา

1.2.1.2 กระบวนการบริหารงานวิชาการประกอบด้วย

- (1) การวางแผน (Plan)
- (2) การปฏิบัติตามแผน (Do)

(3) การตรวจสอบประเมินผล (Check)

(4) การปรับปรุง/นำไปใช้ (Action)

1.2.1.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผล ประกอบด้วย

(1) ปัจจัยด้านผู้บริหาร

(2) ปัจจัยด้านครูและบุคลากร

(3) ปัจจัยด้านสภาพทั่วไป/สภาพแวดล้อม

(4) ปัจจัยด้านชุมชน

1.2.2 นำรูปแบบที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบและพิจารณาความเหมาะสมของรูปแบบแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

ระยะที่ 2 การตรวจสอบรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร

2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน และครูในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ปีการศึกษา 2558 จำนวนทั้งสิ้น 1,228 คน (ข้อมูลจากงานสารสนเทศ กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร) จำแนกเป็น ดังนี้

- (1) ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร จำนวน 67 โรงเรียน รวม 98 คน
- (2) ครูที่ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการของโรงเรียนเอกชน จำนวน 67 โรงเรียน รวม 67 คน
- (3) ครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร จำนวน 67 โรงเรียน รวม 1,063 คน

2.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน และครูในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาใน

จังหวัดสกลนคร ปีการศึกษา 2558 จำนวน 366 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรยามาเน่ (Yamane) จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling) ตามสัดส่วนขนาดของกลุ่มประชากร โดยการดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) ตามสูตรของยามาเน่ (Taro Yamane, 1973, p. 125 อ้างถึงใน ธานีรินทร์ ศิลป์จารุ, 2557, หน้า 45)

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ

n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N แทน ขนาดของประชากรที่ใช้ในการวิจัย

e แทน ค่าเปอร์เซ็นต์ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิด 5% หรือ .05

แทนค่า

$$\begin{aligned} n &= \frac{1228}{1 + 1228(0.05)^2} \\ &= 301.71 \end{aligned}$$

ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 302 คน ซึ่งเป็นเกณฑ์ขั้นต่ำ แต่การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 366 คน

2. จำแนกประชากรออกเป็นกลุ่มๆ ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน เอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร จำนวน 98 คน ครูที่ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการของโรงเรียนเอกชน จำนวน 67 คน และครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร จำนวน 1,063 คน

3. ดำเนินการหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละตำแหน่ง โดยใช้สัดส่วนของประชากรแต่ละตำแหน่ง ดังตาราง 3

ตาราง 3 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร จำแนกตามตำแหน่ง

ตำแหน่ง	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	
	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน	98	29
ครูที่ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ	67	20
ครูผู้สอน	1,063	317
รวม	1,228	366

4. สุ่มกลุ่มตัวอย่างจากรายชื่อในแต่ละตำแหน่ง โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random) แบบจับสลากไม่ใส่กลับ จนครบตามจำนวนที่กำหนดไว้ในตาราง 3

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

ลักษณะของเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหารครูวิชาการ และครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนครเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนครจำแนกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ประกอบด้วย

1. ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 1) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) สื่อการเรียนการสอน 4) การวัดผลและประเมินผลการศึกษา 5) การนิเทศการศึกษา 6) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 7) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 8) การวิจัยและการพัฒนา

2. กระบวนการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 1) การวางแผน (Plan) 2) การปฏิบัติตามแผน (Do) 3) การตรวจสอบประเมินผล (Check) 4) การปรับปรุง/นำไปใช้ (Action)

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 1) ด้านผู้บริหาร 2) ด้านครูและบุคลากร 3) ด้านสภาพทั่วไป/สภาพแวดล้อม 4) ด้านชุมชน

2.2.2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

2.2.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ กระบวนการบริหารงานวิชาการ และปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ และสร้างเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีเกณฑ์ให้คะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง รูปแบบมีความเหมาะสมมากที่สุด
- 4 หมายถึง รูปแบบมีความเหมาะสมมาก
- 3 หมายถึง รูปแบบมีความเหมาะสมปานกลาง
- 2 หมายถึง รูปแบบมีความเหมาะสมน้อย
- 1 หมายถึง รูปแบบมีความเหมาะสมน้อยที่สุด

2.2.2.2 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ให้คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ และให้คำแนะนำเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข

2.2.2.3 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่านเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม และวัตถุประสงค์ หรือเนื้อหา (Index of item Objective Congruence : IOC) โดย กำหนดคะแนนความสอดคล้อง ดังนี้

- +1 แน่ใจว่าคำถามสอดคล้อง
- 0 ไม่แน่ใจว่าคำถามสอดคล้อง
- 1 แน่ใจว่าคำถามไม่สอดคล้อง

แล้ววิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องโดยใช้สูตร IOC เลือกข้อคำถามที่มีค่าความสอดคล้อง 0.50 ขึ้นไปเพื่อนำไปสร้างแบบสอบถามต่อไป

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดคุณสมบัติผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

1) เป็นอาจารย์ในระดับอุดมศึกษา มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาเอกด้านการศึกษา และมีประสบการณ์การบริหารหรือการสอนไม่ต่ำกว่า

5 ปี จำนวน 1 คน

2) เป็นผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโททางด้านการบริหารการศึกษา วิชยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป และมีประสบการณ์การบริหารไม่ต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 2 คน

3) ศึกษานิเทศก์ หรือเป็นครูที่ดำรงตำแหน่งหัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ ที่มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท เป็นผู้มีความรู้ความสามารถทางการบริหารงานวิชาการที่มีประสบการณ์ในหน่วยงานการศึกษา ไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 2 คน

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) มีดังนี้

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันเพ็ญ นันทะศรี
2. นายฐิตินันท์ นันทะศรี
3. ดร.กิตติพงษ์ สุวรรณแทน
4. นายสนธยา หลีกทอง
5. นางมณีวรรณ นันทะราช

2.2.2.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

2.2.2.5 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหาร ครูวิชาการ ครูผู้สอน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาคุณภาพ ดังนี้

(1) ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมในแต่ละข้อ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 21) มีค่าเท่ากับ 0.33 – 0.84

(2) ตรวจสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ Combrash (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, หน้า 21) มีค่าเท่ากับ 0.99

รายชื่อโรงเรียนที่ทดลองใช้ (Try out) เครื่องมือการวิจัยประกอบด้วย

1. โรงเรียนอนุบาลจอนวิทยากุล เลขที่ 304 ถนนแสงอรุณ ตำบลเชียงยืน อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม 44160

2. โรงเรียนเกียรติขจรวิทยา เลขที่ 100 ถนน ขอนแก่น - โกล่ม
ตำบลเชียงยืน อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม 44160

3. โรงเรียนเทคโนโลยีเชียงใหม่ 210 ม. 7 ตำบลโพหนอง
อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม 44160

2.2.2.6 นำผลการวิเคราะห์ที่มาประกอบการพิจารณา ปรับปรุงแก้ไขเพื่อ
จัดทำแบบสอบถาม ฉบับสมบูรณ์

2.2.2.7 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไข เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อ
ตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

2.2.2.8 สร้างแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

2.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.2.3.1 ทำหนังสือราชการขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก
สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2.2.3.2 จัดส่งเอกสารและรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองบางส่วน และบางส่วน
ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามทางทางไปรษณีย์ลงทะเบียน พร้อมแนบซองเปล่าติดดวงตรา
ไปรษณียากรเพื่อส่งคืนผู้วิจัย โดยขอความอนุเคราะห์ให้ตอบภายในเวลาที่กำหนด

2.2.4 การจัดกระทำข้อมูล

2.2.4.1 ตรวจสอบคะแนนในแบบสอบถาม โดยให้คะแนนความคิดเห็นของ
ผู้ตอบแบบสอบถาม ดังนี้

ระดับ 5 มากที่สุด หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า
รูปแบบมีความเหมาะสมมากที่สุด

ระดับ 4 มาก หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า รูปแบบมี
ความเหมาะสมมาก

ระดับ 3 ปานกลาง หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า
รูปแบบมีความเหมาะสมปานกลาง

ระดับ 2 น้อย หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า รูปแบบมี
ความเหมาะสมน้อย

ระดับ 1 น้อยที่สุด หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า
รูปแบบมีความเหมาะสมน้อยที่สุด

2.2.4.2 กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, หน้า 21)

- 4.51 – 5.00 หมายถึง รูปแบบมีความเหมาะสมมากที่สุด
- 3.51 – 4.50 หมายถึง รูปแบบมีความเหมาะสมมาก
- 2.51 – 3.50 หมายถึง รูปแบบมีความเหมาะสมปานกลาง
- 1.51 – 2.50 หมายถึง รูปแบบมีความเหมาะสมน้อย
- 1.00 – 1.50 หมายถึง รูปแบบมีความเหมาะสมน้อยที่สุด

2.2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

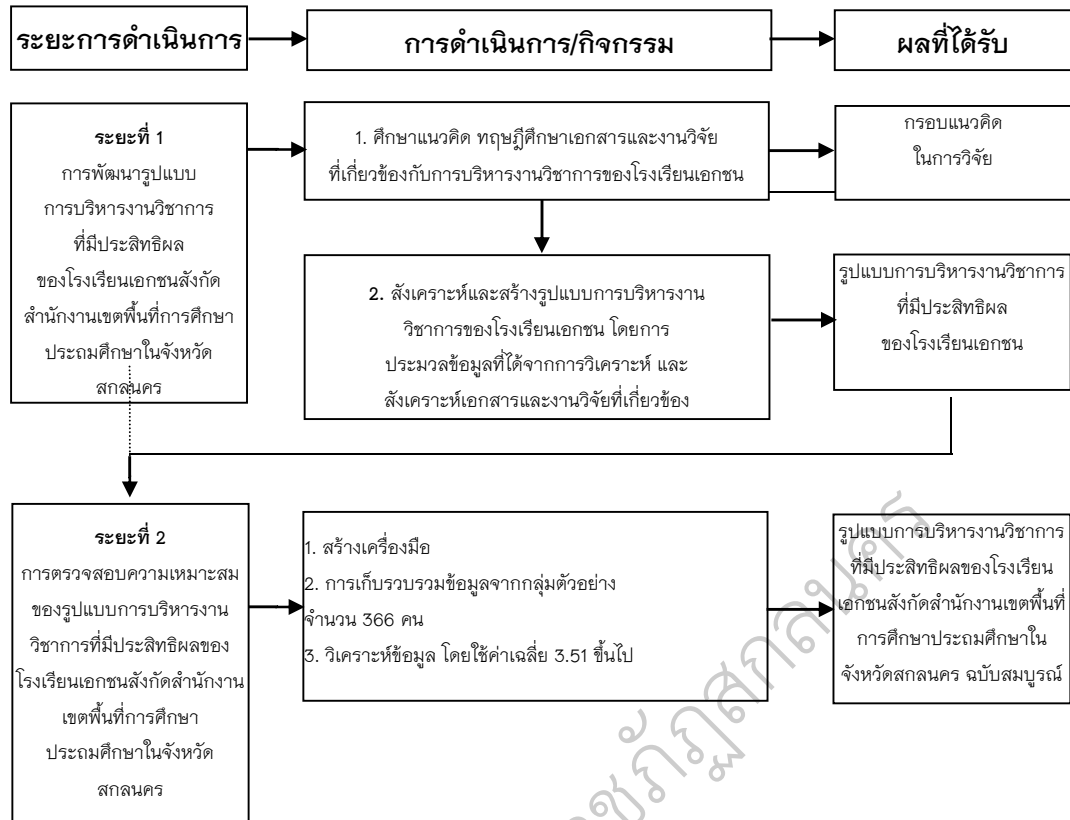
2.2.5.1 นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาตรวจสอบความเรียบร้อยแล้ว นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปลงรหัสและนำไปวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

2.2.5.2 วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในการพิจารณาความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผล สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ กำหนดความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ที่พัฒนาขึ้น มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ของคะแนนความคิดเห็นในรูปแบบแต่ละข้อมีค่าเท่ากับ 3.51 ขึ้นไป

2.2.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์การพัฒนาแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สรุปขั้นตอนการพัฒนาแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ดังภาพประกอบ 7

ภาพประกอบ 7 ขั้นตอนการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร